

Вноситься
Кабінетом Міністрів України

Ю. СВИРИДЕНКО

“ ”

2026 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України “Про Статут
гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України”
щодо військового прощального ритуалу

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Статуту гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України, затвердженого Законом України “Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України” (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 22—23, ст. 196 із наступними змінами), такі зміни:

1. Частину п’яту статті 9 після абзацу чотирнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

“організувати проведення військового прощального ритуалу для осіб, визначених частиною другою статті 81¹ цього Статуту;”.

У зв’язку з цим абзаци п’ятнадцятий — двадцять сьомий вважати відповідно абзацами шістнадцятим — двадцять восьмим.

2. Абзац тридцять шостий частини другої статті 23 викласти в такій редакції:

“брати участь в організації військового поховального та прощального ритуалів осіб, визначених статтею 81 та частиною другою статті 81¹ цього Статуту відповідно;”.

3. Назву підрозділу “Проведення військового поховального ритуалу” розділу 3 викласти в такій редакції:

“Проведення військового поховального та прощального ритуалів”.

4. Доповнити Закон статтею 81¹ такого змісту:

“Військовий прощальний ритуал — це процедура урочистого віддання військових почестей на місці розміщення кенотафу особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими.

Військовий прощальний ритуал проводиться у випадках розміщення кенотафу особам, визначених пунктом “а” частини другої статті 81 цього Статуту, з числа осіб, які судом оголошені померлими.”.

5. У статті 82:

1) частину третю викласти в такій редакції:

“Під час проведення військового поховального ритуалу осіб, визначених у статті 81 цього Статуту, та поховання осіб, в офіційних церемоніях яких беруть участь Президент України, Голова Верховної Ради України та Прем’єр-міністр України, а також під час проведення військового прощального ритуалу осіб, визначених у частині другій статті 81¹ цього Статуту, призначається почет.”;

2) доповнити статтю новою частиною такого змісту:

“Почет — це зведений підрозділ, призначений для віддання військових почестей загиблим (померлим) військовослужбовцям та іншим особам під час проведення військового поховального ритуалу, а також особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими, під час проведення військового прощального ритуалу.”.

6. Статтю 83 доповнити новою частиною такого змісту:

“Порядок проведення військового прощального ритуалу встановлено у додатку 19 до цього Статуту.”.

7. Частину другу статті 84 викласти в такій редакції:

“Витрати на проведення військового поховального ритуалу під час поховання загиблих (померлих) поліцейських, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також на проведення військового прощального ритуалу поліцейських, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими, здійснюються у межах видатків, передбачених для Національної поліції України у Державному бюджеті України на відповідний рік.”.

8. Доповнити Статут гарнізонної та вартової служб новим додатком 19 такого змісту:

“Додаток 19
до Статуту гарнізонної та вартової служб
(стаття 83)

ПОРЯДОК
проведення військового прощального ритуалу

1. Цей Порядок визначає процедуру здійснення військового прощального ритуалу, повноваження посадових осіб Збройних Сил України, Служби зовнішньої розвідки України, розвідувального органу Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших державних органів щодо проведення та організації військового прощального ритуалу.

2. Рішення про проведення або відмову від проведення військового прощального ритуалу приймається родичами чи іншими близькими особами, які зобов'язалися спорудити кенотаф особі, яка захищала незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими.

У разі відсутності родичів чи інших близьких осіб рішення про проведення військового прощального ритуалу приймає начальник гарнізону, керівник територіального центру комплектування та соціальної підтримки або керівник місцевої державної адміністрації за місцем розміщення кенотафу особі, яка захищала незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, з числа осіб, які судом оголошені померлими.

3. Організація проведення військового прощального ритуалу покладається на начальника гарнізону за місцем розміщення кенотафу, а у разі розміщення кенотафу у населеному пункті, який не входить до гарнізону, — на відповідних керівників територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки.

4. До повноважень посадової особи, відповідальної за організацію військового прощального ритуалу, належить:

забезпечення участі почту;

організація проведення військового прощального ритуалу;

визначення за погодженням із родичами чи іншими близькими особами часу та місця проведення військового прощального ритуалу, а у разі проведення на території Національного військового меморіального кладовища, також за погодженням його керівництва;

повідомлення представників місцевої державної адміністрації та органів місцевого самоврядування про час і місце проведення військового прощального ритуалу.

5. На підставі рішення начальника гарнізону командир (начальник) військової частини призначає особовий склад почту. У разі проведення військового прощального ритуалу в населеному пункті, що не входить до гарнізону, особовий склад почту призначається командиром (начальником) військової частини за зверненням керівника територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

6. До складу почту для проведення військового прощального ритуалу входять:

керівник почту;

сурмач і барабанщик (військовий оркестр);

прощальна команда (6 військовослужбовців);

салютна команда (3 військовослужбовця);

прапороносна група з Державним Прапором України з жалобною стрічкою.

Форма одягу особового складу почту визначається посадовою особою, відповідальною за організацію військового прощального ритуалу.

7. На місці розміщення кенотафу почет, крім прощальної команди, шикуються фронтом до кенотафу на відстані 5—20 метрів від нього (додаток до Порядку проведення військового прощального ритуалу).

Прощальна команда проносить складений Державний Прапор України у тиші до місця розміщення кенотафу та за наказом керівника почту розгортає його над місцем розміщення кенотафу.

Після завершення розгортання Державного Прапору України над місцем розміщення кенотафу, за командою керівника почту, салютна команда салютує трьома залпами холостими патронами. З першим залпом салюту сурмач та барабанщик виконують сигнал № 2 для віддання військових почесей “Шана” (додаток 4 до Порядку проведення військового поховального ритуалу).

Після завершення виконання сурмачем та барабанщиком сигналу № 2 для віддання військових почесей “Шана” прощальна команда складає Державний Прапор України (додаток 5 до Порядку проведення військового поховального ритуалу). Військовослужбовець зі складу прощальної команди, який останнім отримав складений Державний Прапор України,

передає його керівнику почту. Керівник почту приймає Державний Прапор України.

8. Керівник почту підходить до родича чи іншої близької особи та вручає Державний Прапор України із словами:

“Від імені Президента України — Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України прошу прийняти цей Прапор як символ держави, якій вірно і до кінця служив Ваш чоловік (дружина/син/донька/брат/сестра/батько/мати/рідний)”.

Після цього керівник почту повертається на попереднє місце та, звертаючи погляд на кенотаф перед собою, повільно прикладає руку до головного убору.

Керівник почту дає команду прощальній команді стати у стрій поряд із салютною командою.

9. Прапороносна група з Державним Прапором України, прощальна команда, сурмач, барабанщик та салютна команда на чолі з керівником почту залишають місце проведення військового прощального ритуалу.

10. За потреби священнослужитель здійснює релігійний обряд.”.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

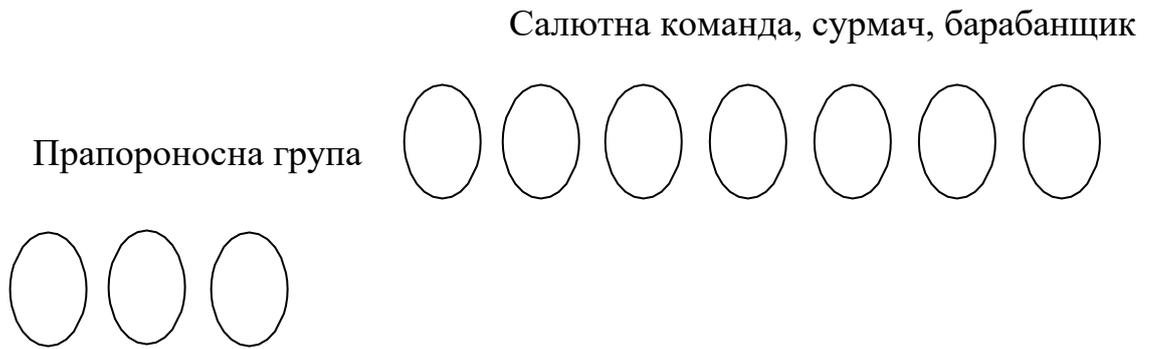
забезпечення перегляд та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

**Голова
Верховної Ради України**

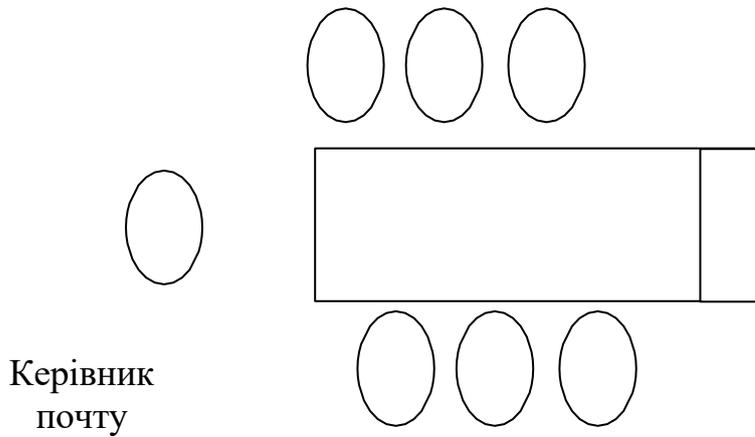
Додаток
до Порядку проведення військового
прощального ритуалу

СХЕМА

розміщення військовослужбовців почту та інших осіб
на місці проведення військового щільного ритуалу

Військовослужбовці щільного команди

Інші особи, які присутні під час проведення військового щільного ритуалу

